

Briuselis, 2021 05 05
SWD(2021) 100 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIO DOKUMENTO
POVEIKIO VERTINIMAS

**Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl vidaus rinką
iškraipantių užsienio subsidijų**

{COM(2021) 223 final} - {SEC(2021) 182 final} - {SWD(2021) 99 final}

Santraukos lentelė (ne daugiau kaip 2 psl.)
Poveikio vertinimas, pridedamas prie reglamento dėl užsienio subsidijų projekto
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
ES įsipareigojo, kad prekybos politikos srityje jos ekonomika būtų viena atviriausių pasaulyje. Tuo tarpu pagal kai kurių jos prekybos partnerių pramonės politiką yra teikiamos subsidijos, kuriomis gavėjams suteikiamas konkurencinis pranašumas, padedantis patekti į ES rinką arba sustiprinti savo pozicijas joje. Tokios subsidijos gali iškreipti vidaus rinką ir pakenkti vienodoms sąlygoms trijose srityse: i) įsigyjant bendroves; ii) vykdant viešųjų pirkimų procedūras ir iii) kitose rinkos situacijose. Nors tokius iškraipymus galima pastebėti jau dabar, tikėtina, kad užsienio subsidijų poveikis vidaus rinkai didės. Be to, tikėtina, kad dėl dabartinės ekonomikos krizės subsidijuojamų investicijų ES bus daugiau. Pagrindinė problemos priežastis yra ta, kad nesant jokio reguliavimo mechanizmo, kuris padėtų išvengti iškraipomojo poveikio arba jį pašalinti, tam tikrų ES nepriklausančių šalių pramonės strategija pagrįstos užsienio subsidijos sukelia rinkos iškraipymus. Nors valstybių narių valdžios institucijų teikiama parama taikoma ES valstybės pagalbos kontrolė, užsienio subsidijų poveikis vidaus rinkai nėra kontroliuojamas, todėl ES pramonė atsiduria nepalankioje padėtyje, kai konkuruoja su užsienio subsidijas gaunančiomis įmonėmis.
Ką reikėtų pasiekti?
Siekama atkurti vienodas sąlygas ES vidaus rinkoje identifikuojant ir pašalinant užsienio subsidijų sukeltus iškraipymus, susijusius su įsigijimu, viešųjų pirkimų procedūromis ir bendra rinkos padėtimi.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumo principas)?
Užsienio subsidijų sukelti iškraipymai dažnai daro poveikį kelioms valstybėms narėms, todėl jie yra ES masto. Be to, ES turi išimtinę kompetenciją valstybės pagalbos ir prekybos apsaugos priemonių srityse.
B. Sprendimai
Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia?
Poveikio vertinimo ataskaitoje pateikiamos keturios galimybės: 1) pagrindinis scenarijus, apimantis tarptautinių prekybos taisyklių pritaikymą; 2) gairių dėl galiojančių teisės aktų parengimas; 3) esamų ES taisyklių pritaikymas; ir 4) naujos teisinės priemonės sukūrimas. Pagal 4 galimybę poveikio vertinimo ataskaitoje siūlomos kelios alternatyvos, susijusios su skirtingais parametrais: i) kompetencijos lygiu: Komisija viena arba kartu su valstybėmis narėmis; ii) tyrimo metodu: <i>ex officio</i>, pranešimas su skirtingomis ribinėmis vertėmis arba <i>ex officio</i> ir pranešimo derinys; iii) rinka iškraipančių subsidijų ribine verte: žema arba aukšta; iv) vertinimo kriterijais; v) pusiausvyros tyrimu (taip arba ne); ir vi) kompensacinėmis priemonėmis. Tinkamiausia politikos galimybė yra 4 galimybė su pareiga pranešti apie stambius įsigijimų ir viešųjų pirkimų atvejus ir <i>ex officio</i> sistema, skirta smulkiems atvejams ir kitoms rinkos situacijoms.
Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?
ES suinteresuotieji subjektai iš esmės pritarė tam, kad siekiant kovoti su užsienio subsidijų iškreipiamuoju poveikiu būtų imtasi teisėkūros veiksmų (4 galimybė). Kai kurie ne ES suinteresuotieji subjektai nuogąstavo, kad nauja užsienio subsidijų priemonė gali turėti atgrasomąjį poveikį tiesioginėms užsienio investicijoms (TUI).
C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?
Pasirinkta tinkamiausia galimybe būtų atkurtos vienodos sąlygos visiems ekonominės veiklos vykdytojams ir neleidžiama išstumti inovatyvių nesubsidijuojamų konkurentų, paliekant mažiau pasirinkimo galimybių vartotojams. Taip pat būtų galima iš dalies spręsti problemą, susijusią su įmonių perkėlimu į ES nepriklausančias šalis, kuriose gali būti taikomi žemesni aplinkos apsaugos standartai, taip prarandant darbo vietas ES.
Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?
Pagrindinės išlaidos yra dėl naujų procedūrinių taisyklių išaugusios atitinkamų įmonių reikalavimų laikymosi išlaidos. Įmonės, gaunančios užsienio finansinį įnašą vykstant didelio masto susijungimui arba viešųjų pirkimų procedūrai, turės teikti pranešimus ir laikytis reikalavimų teikti informaciją. Kadangi apie sandorius taip pat reikia pranešti pagal kitas galiojančias taisykles (ES susijungimų reglamentą, TUI), papildomos išlaidos greičiausiai nebus tokios didelės.
Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?
Pasirinkta tinkamiausia galimybė susijusi su nedidele administracine našta mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), nes joms nebus taikomas įpareigojimas pranešti, pagal kurį įsigijimams ir viešiesiems pirkimams taikomos aukštos ribinės vertės. Be to, didelė rinką iškraipančių subsidijų ribinė vertė turėtų būti naudinga MVĮ, nes jų subsidijuojamos investicijos gali būti mažesnės, todėl jos neturės būti tiriamos.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?
Komisijai tenkanti šios iniciatyvos įgyvendinimo našta yra nedidelė, palyginti su nauda ekonomikai. Kadangi Komisija būtų vienintelė institucija, užtikrinanti jos vykdymą, nacionalinės valdžios institucijos didelių išlaidų nepatirtų.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis?
Pasirinkus tinkamiausią galimybę trumpuoju laikotarpiu gali sumažėti tiesioginių užsienio investicijų į ES. Vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu tą gali kompensuoti vienodesnės sąlygos ir sveika nesubsidijuojamų įmonių konkurencija.
Proporcingumo principas?
Turint omenyje didelį užsienio subsidijų poveikį ES vidaus rinkai, pasirinkta galimybė būtų proporcinga. Tikslinė tyrimo priemonė ir proporcingos teisių gynimo priemonės padėtų atkurti vienodas sąlygas, o atitinkamų įmonių reikalavimų laikymosi išlaidos būtų nedidelės.
D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus persvarstoma?
Komisija periodiškai peržiūrės rodiklius ir nuolat vertins teisės akto poveikį.